

WRR.II.5310-2/9/05

**Protokół z kontroli problemowej
w Starostwie Powiatowym w Toruniu**

- 1. Jednostka kontrolowana:** Starostwo Powiatowe w Toruniu
ul. Szosa Chełmińska 30/32
87 – 100 Toruń
REGON: 871 121 781
NIP: 956 – 19 – 46 – 860
- 2. Kierownik jednostki kontrolowanej:** Pan Eugeniusz Lewandowski –
Starosta Toruński
- 3. Kontrolę przeprowadził:** Karol Moppert – inspektor wojewódzki
w Wydziale Rozwoju Regionalnego, działający na podstawie upoważnienia nr 506/2005
z dnia 9 marca 2005r. Wojewody Kujawsko – Pomorskiego Pana Romualda Kosieniaka.
- 4. Kontrolę przeprowadzono w dniach:** 14, 15, 20, 21 września 2005r.
- 5. Przedmiotowy zakres kontroli:**
- 1) prowadzenie ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu,
 - 2) prowadzenie dokumentacji związanej z zarządzaniem ruchem na drogach powiatowych i gminnych,
 - 3) prawidłowość zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w wybranych miejscach sieci drogowej powiatu,
 - 4) realizacja zadań kontrolnych organu zarządzającego ruchem na drogach powiatowych i gminnych,
 - 5) działania organu zarządzającego ruchem dla poprawy stanu jego bezpieczeństwa.
- 6. Okres objęty kontrolą:** od 1 stycznia 2003r. do 31 sierpnia 2005r.
- 7. Skróty użyte w protokole:**

Ilekoć w protokole jest mowa o:

- 1) „Staroście” – należy przez to rozumieć Starostę Toruńskiego,
- 2) „ustawie z dnia 20 czerwca 1997r.” – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908),
- 3) „rozporządzeniu z dnia 23 września 2003r.” – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (Dz. U. Nr 177, poz. 1729),
- 4) „rozporządzeniu z dnia 10 października 2000r.” – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 10 października 2000r.

w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach (Dz. U. Nr 90, poz. 1006),

- 5) „rozporządzeniu z dnia 3 lipca 2003r.” – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. Nr 220, poz. 2181).

I. Ustalenia z kontroli

1. Organizacja i funkcjonowanie Starostwa Powiatowego w Toruniu

Starosta działa na obszarze powiatu toruńskiego stanowiącego lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez mieszkańców powiatu oraz terytorium obejmujące:

- miasto Chełmża
- gminy: Chełmża, Czernikowo, Lubicz, Łubianka, Łysomice, Obrowo, Wielka Nieszawka, Żławieś Wielka.

Jednostka kontrolowana realizuje swoje zadania m.in. na podstawie:

- Statutu Powiatu Toruńskiego – Uchwała Nr XXII/178/01 Rady Powiatu Toruńskiego z dnia 23 sierpnia 2001r. (zał. nr 1 do protokołu),
- Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Toruniu – Uchwała Nr VI/46/03 Rady Powiatu w Toruńskiego z dnia 23 czerwca 2003r. (zał. nr 2 do protokołu).

Niniejsze uchwały określają organizację i zasady działania Starostwa oraz przepisy i zakres spraw załatwianych przez wewnętrzne komórki organizacyjne. Obowiązki organu zarządzającego ruchem na drogach powiatowych i gminnych wykonywane są przez Wydział Komunikacji i Transportu (WKiT) Starostwa Powiatowego w Toruniu. Osobą odpowiedzialną za działalność wydziału jest Pan Jerzy Wierzchowski (zał. nr 3 do protokołu), zaś Pan Antoni Wąsicki – Zastępca Naczelnika WKiT zajmuje się tematem kontrolowanym. Należy jednak nadmienić, iż w regulaminie tut. Starostwa w § 19 ust. 3 pkt. 10 wymienione jako jedno z podstawowych zadań WKiT, zarządzanie ruchem na drogach powiatowych i gminnych, przywołano rozporządzenie z dnia 10 października 2000r., które nieobowiązujące.

2. Prowadzenie ewidencji projektów zatwierdzonych organizacji ruchu

Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia z dnia 10 października 2000r. i § 9 ust. 1 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r., organ zarządzający ruchem prowadzi ewidencję projektów zatwierdzonych organizacji ruchu.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że jednostka kontrolowana posiada ewidencję projektów organizacji ruchu opracowaną w myśl rozporządzenia z dnia 10 października 2000r., a od 2004r. prowadzi ewidencję na podstawie aktualnego rozporządzenia z dnia 23 września 2003r. W kontrolowanym okresie zaewidencjonowano 41 spraw, przy czym w spisie tym zarejestrowano także opinie Starosty i projekty dotyczące dróg innej kategorii, dla których organami zarządzającym ruchem są inne jednostki. Ustalono więc, że w okresie podlegającym sprawdzeniu jednostka kontrolowana zatwierdziła 5 projektów stałej organizacji ruchu i 23 projekty czasowej organizacji ruchu.

Dla ewidencji zaprowadzonej na podstawie rozporządzenia z dnia 10 października 2000r. nie dla wszystkich projektów określono:

- numer drogi lub jej kilometraż,
- przewidywany termin wprowadzenia organizacji ruchu,
- datę przywrócenia poprzedniej organizacji ruchu.

Zgodnie z § 9 ust. 2 obowiązującego rozporządzenia z dnia 23 września 2003r. do wymaganej ewidencji wpisuje się:

- a) numer kolejny projektu,*
- b) numer drogi i jej kilometraż lub nazwę ulicy,*
- c) jednostkę składającą projekt organizacji ruchu,*
- d) charakter organizacji ruchu (stała / czasowa),*
- e) datę zatwierdzenia projektu,*
- f) termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu,*
- g) rzeczywisty termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu,*
- h) przewidywany termin przywrócenia poprzedniej organizacji ruchu – w przypadku czasowych zmian organizacji ruchu.*

W ewidencji prowadzonej w myśl obowiązującego przepisu nie dla wszystkich projektów odnotowywano terminy, w których powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu, rzeczywiste terminy wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu oraz przewidywane terminy przywrócenia poprzedniej organizacji ruchu – w przypadku czasowych zmian organizacji ruchu. Nie określenie przez Starostę terminu, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu było spowodowane tym, iż podmioty składające projekty do zatwierdzenia nie podawały przewidywanego terminu wprowadzenia czasowej organizacji ruchu oraz terminu wprowadzenia nowej stałej organizacji ruchu lub przywrócenia poprzedniej stałej organizacji ruchu – w przypadku projektu dotyczącego wykonywania robót na drodze. Ponadto brak stosownych powiadomień organu zarządzającego ruchem przez jednostkę wprowadzającą organizację ruchu o jej wdrożeniu, skutkowało nie wypełnieniem kolumny „rzeczywisty termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu”.

3. Prowadzenie dokumentacji związanej z zarządzaniem ruchem na drogach powiatowych i gminnych

W okresie od 1 stycznia 2003r. do 31 sierpnia 2005r. wszystkie zaewidencjonowane projekty organizacji ruchu zatwierdził z upoważnienia Starosty Toruńskiego postanowieniem lub w formie samej pieczętki przystawionej na dokumentacji Pan Jerzy Wierzchowski – Członek Zarządu.

Starosta zarządza ruchem na 71 drogach powiatowych o całkowitej długości 310,5 km (zał. nr 4 do protokołu) i 733 drogach gminnych o łącznej długości 1122,0km (zał. nr 5 do protokołu). W dyspozycji jednostki są mapy (z nieaktualną numeracją dróg), informacje dotyczące ilości, długości dróg powiatowych i gminnych, a także plany liniowe istniejącej organizacji ruchu dla wszystkich dróg gminnych na terenie gminy Łysomice. Natomiast nie ma jeszcze opracowanych projektów stałej organizacji ruchu dla dróg, na których ruchem zarządza. Dokumentacja ta stanowić ma załącznik do ewidencji dróg, którą należy opracować w myśl art. 21 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom (Dz. U. Nr 67, poz. 582), i objaśnień dz. 3, tab. 10 – kol.6-8 do cyt. rozporządzenia. Założenie

ewidencji dróg, dla której jednym z załączników jest zatwierdzony projekt organizacji ruchu, musi nastąpić w terminie 24 miesięcy od wejścia w życie ww. przepisu, czyli do dnia 10 maja 2007r. Z wyjaśnień Pana Henryka Dygasiewicza – Dyrektora Powiatowego Zarządu Dróg w Toruniu (PZD) w najbliższym czasie podjęte będą czynności w celu sporządzania niniejszej ewidencji, która będzie uzupełniona o projekty stałej organizacji ruchu na drogach powiatowych. Natomiast w odniesieniu do dróg gminnych Starosta zwróci się do zarządców tych dróg o konieczności opracowania niezbędnej dokumentacji. Ponadto należy nadmienić, iż przedstawione wnioski o zmianę stałej organizacji ruchu, które pozytywnie rozpatrzono, a następnie wdrożono w życie, nie miały opracowanych odpowiednich projektów organizacji ruchu, które zostałyby zatwierdzone przez Starostę.

Kontrolujący dokonał sprawdzenia 9 z 28 zatwierdzonych przez Starostę projektów organizacji ruchu pod względem wymaganych dokumentów oraz zgodności projektów z przepisami dotyczącymi warunków umieszczania na drogach znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dokumentacja projektowa poddana szczegółowej kontroli została zestawiona w tabeli 3.1.

Tabela 3.1

L.p.	Nr zatwierdzenia	Data zatwierdzenia	Projekt
1.	12/05	26.04.2005r.	Projekt organizacji ruchu na czas budowy światłowodów w pasie drogowym ul. Szkolnej w m. Grębocin.
2.	11/05	20.05.2005r.	Projekt tymczasowej organizacji ruchu na czas budowy zjazdu z drogi powiatowej nr 2302C na działkę nr 107/7 w m. Zamek Bierzgowski.
3.	07/05	26.04.2005r.	Projekt organizacji ruchu i oznakowania na czas przebudowy kanalizacji sanitarnej w ul. Głowackiego.
4.	06/05	19.04.2005r.	Projekt tymczasowej organizacji ruchu na czas budowy sieci gazowej średniego ciśnienia na ul. Bydgoskiej i Frelichowskiego w Chełmży.
5.	01/05	03.02.2005r.	Projekt organizacji ruchu drogowego na czas regulacji Strugi Toruńskiej w km 7+676 – 26+186 na terenie gm. Lubicz, Łysomice, Chemża oraz miasta Torunia.
6.	06/04	29.09.2004r.	Projekt organizacji ruchu na czas budowy zjazdu indywidualnego z drogi powiatowej nr 2026 relacji Browina – Grzywna w m. Grzywna.
7.	03/04	24.06.2004r.	Projekt organizacji ruchu drogowego na czas wykonywania robót kanalizacyjnych na skrzyżowaniu ulic Bankowa – Lipnowska w Lubiczu.
8.	02/04	16.04.2004r.	Projekt zabezpieczenia i oznakowania drogowego na czas budowy zjazdu w pasie drogowym drogi powiatowej nr 2005C w m. Zamek Bierzgowski.
9.	15/03	03.12.2003r.	Projekt tymczasowej organizacji ruchu na czas robót związanych z budową kanalizacji w m. Złotoria (ul. Lipowa).

Zgodnie z § 5 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r. projekt organizacji ruchu powinien zawierać:

a) plan orientacyjny w skali od 1:10 000 do 1:25 000 z zaznaczeniem drogi lub dróg, których projekt dotyczy,

b) plan sytuacyjny w skali 1:500 lub 1:1 000 (w uzasadnionych przypadkach organ zarządzający ruchem może dopuścić skalę 1:2 000 lub szkic bez skali) zawierający:

- lokalizację istniejących, projektowanych oraz usuwanych znaków drogowych, urządzeń sygnalizacyjnych i urządzeń brd, dla projektów zmian stałej organizacji dopuszcza się zaznaczenie lokalizacji tylko znaków i urządzeń dla nowej organizacji ruchu,
- parametry geometrii drogi.

c) program sygnalizacji i obliczenia przepustowości drogi – w przypadku projektu zawierającego sygnalizację świetlną,

d) zasady dokonywania zmian i ich rejestracji – w przypadku projektu zawierającego znaki świetlne lub znaki o zmiennej treści oraz w przypadku projektu dotyczącego zmiennej organizacji ruchu lub zawierającego inne zmienne elementy mające wpływ na ruch drogowy,

e) opis techniczny zawierający charakterystykę drogi i ruchu na drodze, a w przypadku organizacji ruchu związanej z robotami prowadzonymi w pasie drogowym - opis występujących zagrożeń lub utrudnień, przy robotach prowadzonych w dwóch lub więcej etapach opis powinien zawierać zakres planowanych robót dla każdego etapu i stan pasa drogowego po zrealizowaniu etapu robót,

f) przewidywany termin wprowadzenia czasowej organizacji ruchu oraz termin wprowadzenia nowej stałej organizacji ruchu lub przywrócenia poprzedniej stałej organizacji ruchu - w przypadku projektu dotyczącego wykonywania robót na drodze,

g) nazwisko i podpis projektanta.

Kontrolą zostały objęte projekty organizacji ruchu zatwierdzone na podstawie rozporządzenia z dnia 23 września 2003r. Nie wszystkie skontrolowane projekty organizacji ruchu, którymi posługiwał się organ zarządzający ruchem, spełniały wymagania określone w powołanym przepisie. Nieprawidłowości jakie stwierdzono w posiadanej dokumentacji są następujące:

a) brak planu orientacyjnego: 07/05, 03/04,

b) brak określenia przez podmiot składający projekt do zatwierdzenia w sposób jednoznaczny przewidywanego terminu wprowadzenia czasowej organizacji ruchu oraz terminu wprowadzenia nowej stałej organizacji ruchu lub przywrócenia poprzedniej stałej organizacji ruchu – w przypadku projektu dotyczącego wykonywania robót na drodze: 11/05, 01/05, 06/04, 02/04,

c) zamiast zatwierdzenia projektu przez Starostę jest jego opinia: 12/05,

d) brak dołączenia opinii policji i/lub zarządcy drogi: 12/05, 07/05, 06/05, 01/05, 15/03, 03/04,

e) zamiast dołączenia opinii przedstawione są w formie pieczętki uzgodnienia z Komendantem Miejskim Policji w Toruniu i/lub zarządcą drogi: 12/05, 11/05, 06/04, 03/04, 02/04,

f) brak podpisu projektanta: 03/04,

g) powoływanie się w opisach technicznych na nieaktualny przepis rozporządzenia z dnia 10 października 2000r.: 15/03.

Dodatkowo stwierdzono, iż w zatwierdzonych projektach organizacji ruchu nie zawsze były podane informacje, które są przydatne w zarządzaniu ruchem, np.:

- w opisach technicznych nie została zawarta charakterystyka ruchu m.in. brak podania prędkości obowiązującej na drogach, kilometrażu, numeracji drogi, rodzaju nawierzchni, klasy i kategorii dróg, a także w przypadku organizacji ruchu związanej z robotami prowadzonymi w pasie drogowym nie podawano opisu występujących zagrożeń lub utrudnień,
- na planach sytuacyjnych brakowało lokalizacji istniejących i usuwanych znaków drogowych, symboli znaków, parametrów geometrii drogi, skali rysunków, kategorii drogi oraz zakresu opracowania.

W trakcie przeprowadzonej kontroli projektów organizacji ruchu zgodnie z rozporządzeniem z dnia 3 lipca 2003 r. ustalono w:

a) projekcie nr 12/05

- ze względu, iż prace budowlane obejmują część chodnika bez zachowania jego minimalnej szerokości przejścia (1,5m) projekt organizacji powinien być wykonany jak na schemacie stanowiącym załącznik nr 10 do protokołu,

b) projektach nr 11/05 i 06/04

- brak jest znaków B-25 „zakaz wyprzedzania”, B-33 „ograniczenie prędkości”, B-42 „koniec zakazów” oraz żółtych lamp ostrzegawczych,

c) projekcie nr 07/05

- dla przeciwnego kierunku ruchu zamiast tablicy prowadzącej U-3d powinna być zaprojektowana zapor drogowa U-20b,
- brak jest znaku B-41 „zakaz ruchu pieszego” wraz z tabliczką z napisem „przejście po drugiej stronie ulicy” lub należałoby zaprojektować organizację ruchu tak jak na schemacie stanowiącym załącznik nr 10 do protokołu,
- brak żółtych lamp ostrzegawczych,

d) projekcie nr 15/03

- brak znaku B-33 „ograniczenie prędkości”, dlatego też zamiast znaku B-27 „koniec zakazu wyprzedzania” powinien być ustawiony znak B-42 „koniec ograniczeń”,

Podmiot zatwierdzający projekty, jak również jednostki przedstawiające projekty do zatwierdzenia, nie różnicują projektów organizacji ruchu ze względu na ich okres i zakres stosowania. Obowiązujące rozporządzenie z dnia 23 września 2003r. wyróżnia projekty dotyczące stałej organizacji ruchu, projekty zmiany stałej organizacji ruchu, projekty czasowej organizacji ruchu oraz projekty uproszczone. Wyżej powołany przepis wyodrębnia także organizację ruchu związaną z tymczasowymi ograniczeniami lub zakazami ruchu.

Jednostka kontrolowana nie była powiadamiana oraz nie posiada opracowanych procedur o sposobie informowania o tymczasowych ograniczeniach lub zakazach ruchu, które mogą być wprowadzone przez:

- Policję, Żandarmerię Wojskową lub wojskowe organy porządkowe – w przypadku zdarzeń w wyniku, których może nastąpić zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, życia lub zdrowia osób lub możliwość wystąpienia szkód materialnych w znacznym rozmiarze,
- zarząd drogi lub właściwe służby – w nagłych przypadkach awarii urządzeń w pasie drogowym lub w jego pobliżu, w wyniku której nastąpiło zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego lub możliwość wystąpienia szkód materialnych.

Zgodnie z § 8 ust. 7 organ zarządzający ruchem określa termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu.

Dla wszystkich skontrolowanych projektów Starosta nie określił niniejszego terminu.

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r. jednostka wprowadzająca organizację ruchu zawiadamia organ zarządzający ruchem, zarząd drogi oraz właściwego Komendanta Policji o terminie jej wprowadzenia, co najmniej na 7 dni przed dniem wprowadzenia organizacji ruchu lub co najmniej na 24 godziny przed planowanym rozpoczęciem prac.

Stwierdzono, iż dla wszystkich skontrolowanych projektów organizacji ruchu, których powyższy przepis dotyczył, jednostka wprowadzająca organizację ruchu nie zawiadomiła organu zarządzającego ruchem o wprowadzeniu organizacji ruchu.

Zgodnie z § 12 ust. 4 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r. jeżeli w terminie, o którym jest mowa w § 8 ust. 7 brak jest zawiadomienia o terminie wprowadzenia organizacji ruchu, organ zarządzający ruchem informuje zarząd drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu.

Pomimo braku stosownych zawiadomień o terminie wprowadzenia organizacji ruchu, organ zarządzający ruchem nie informował zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonych projektów organizacji ruchu.

4. Prawidłowości zastosowania, wykonywania, funkcjonowania i utrzymania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego w wybranych miejscach sieci drogowej na terenie powiatu

Podmiot kontrolowany zarządza ruchem na 310,5km dróg powiatowych i 1122,0km dróg gminnych. W dniu 21 września 2005r. kontrolujący w obecności Pana Jerzego Wierzchowskiego – Członka Zarządu, Pana Antoniego Wąsickiego – Zastępcy Naczelnika WKiT tut. Starostwa i Pana Henryka Dygasiewicza – Dyrektora PZD w Toruniu dokonał oględzin stanu oznakowania na wybranych drogach. Sprawdzeniu poddano 31,6km dróg powiatowych, co stanowi ponad 10% długości dróg tej kategorii. Z powodu, iż Starosta nie posiada aktualnych zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu, kontrole przeprowadzono w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu z dnia 3 lipca 2003r. Wzięją lokalną objęto:

- a) drogę powiatową nr 2011C Turzno – Papowo Toruńskie o dł. 7,5km,
- b) drogę powiatową nr 2029C Kamionki Małe – Turzno o dł. 2,6km,
- c) drogę powiatową nr 2027C Morczyny – Kamionki Małe o dł. 6,7km,
- d) drogę powiatową nr 2026C Sławkowo – Grzywna – Browina o dł. 7,0km,
- e) drogę powiatową nr 2019C Browina – Pigża o dł. 7,8km.

Podczas oględzin stanu oznakowania ustalono na:

- a) drodze powiatowej nr 2011C
 - przed m. Papowo Toruńskie brak dodatkowego oznakowania B-33 „ograniczenie prędkości” (określające prędkość pośrednią) jako stopniowania prędkości z 90km/h na 40km/h,

- nie na wszystkich wlotach podporządkowanych są zlokalizowane znaki A-7 „ustąp pierwszeństwa” jako uzupełnienie oznakowania zastosowanego na drodze z pierwszeństwem A-6 „skrzyżowanie z droga nadrzędną”,
- brak tabliczki T-6c jako uzupełnienie znaku A-7 „ustąp pierwszeństwa” na wlocie podporządkowanym skrzyżowania ze zmiennym kierunkiem pierwszeństwa,

b) drogach powiatowych nr 2029C i 2027C

- zamiast tabliczki T-4 (ostrzegającej o 4 lub 5 niebezpiecznych zakrętach) uzupełniającej znak A-3 (A-4) „dwa niebezpieczne zakręty” powinna być zastosowana tabliczka T-2 podająca długość odcinka niebezpiecznego,
- brak powtórzenia znaku A-3 (A-4) „dwa niebezpieczne zakręty” z tabliczką T-3 „koniec” w miejscu, w którym łuk oznakowany znakiem A-3 (A-4) z tabliczką T-2 lub T-4 przechodzi w prostą,
- brak tabliczki T-6c jako uzupełnienie znaku A-7 „ustąp pierwszeństwa” na wlocie podporządkowanym skrzyżowania ze zmiennym kierunkiem pierwszeństwa,
- na łuku poziomym, na którym zastosowano 3 tablice schodkowe U-3a (U-3b) powinno być minimum 5 szt. takich tablic lub ewentualnie należy umieścić tablice U-3c i U-3d,

c) drodze powiatowej nr 2026C

- brak tabliczki T-6a jako uzupełnienie znaku D-1 „droga z pierwszeństwem” na wlocie nadrzędnym skrzyżowania ze zmiennym kierunkiem pierwszeństwa,
- znak A-7 „ustąp pierwszeństwa” ustawiony jest zbyt daleko od skrzyżowania,
- brak znaków E-17a „miejscowość” i E-18a „koniec miejscowości” przed wjazdem do i wyjazdem z miejscowości Kuczwały,

d) drodze powiatowej nr 2019C

- brak tabliczki T-6c jako uzupełnienie znaku A-7 „ustąp pierwszeństwa” na wlocie podporządkowanym skrzyżowania ze zmiennym kierunkiem pierwszeństwa,
- znak A-3 (A-4) z tabliczką T-2 powinien być ustawiony w odpowiedniej odległości od miejsca niebezpiecznego, a nie w tym samym przekroju co znak A-3 (A-4) tabliczką T-3 „koniec” ustawiony dla przeciwnego kierunku oznaczający koniec tego odcinka drogi,
- ze względu na tylko jeden zlokalizowany znak zakazu – B-33 „ograniczenie prędkości” zamiast znaku B-42 „koniec ograniczeń” powinien być zastosowany znak B-34 „koniec ograniczenia prędkości”.

Ponadto stwierdzono:

- brak oznakowania poziomego w odniesieniu do miejsc i odcinków niebezpiecznych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia z dnia 3 lipca 2003r.,
- brak chodników przy przejściach dla pieszych,
- nie na wszystkich skontrolowanych drogach (m. in. w m Browina, Brąchnowo, Pigża, Kuczwały) tablice z białym tłem oraz czarnym obrzeżem i napisem określającym nazwę miejscowości (i tablice z dodatkowym przekreśleniem w formie czerwonej linii) wjazdu (i wyjazdu) do/z miejscowości obszaru zabudowanego zastąpiono oznakowaniem D-42 „obszar zabudowany”, E-17a „miejscowość” i D-43 „koniec obszaru zabudowanego”, E-18a „koniec miejscowości”. Zgodnie z rozdziałem 8 § 114 ust. 1 pkt. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz.

U. Nr 170, poz. 1393), do dnia 31 grudnia 2005r. ww. tablice muszą być wymienione na tablice spieniające wymagania powołanego przepisu,

- nie wszystkie skrzyżowania dróg powiatowych bądź skrzyżowania dróg powiatowych z drogami gminnymi są kompletnie oznakowane drogowskazami do miejscowości E-2, E-4 i tablicami kierunkowymi E-13 (w zależności od ilości wlotów),
- kilka znaków pionowych usytuowanych jest na różnych wysokościach, na słupkach betonowych oraz w nieprzepisowych odległościach od miejsc niebezpiecznych, ponadto występują także przypadki zasłonięcia znaków przez gałęzie drzew i krzewów,
- nie wszystkie lica znaków pionowych istniejącej organizacji ruchu są wykonane z folii odbaskowych, dodatkowo kilka znaków jest obróconych, uszkodzonych i pomalowanych,
- nie wszystkie pobocza gruntowe są odpowiednio wyprofilowane, stwarzając potencjalne zagrożenie dla uczestników ruchu.

W myśl § 2 ust. 2 rozporządzenia z 3 lipca 2003r. oznakowanie pionowe, które nie spełnia wymagań powołanego przepisu należy zastąpić znakami aktualnie obowiązującymi do dnia 31 grudnia 2010r., natomiast znaki poziome do 31 grudnia 2008r.

5. Realizacja zadań kontrolnych przez organ zarządzający ruchem na drogach powiatowych i gminnych

Zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia z dnia 10 października 2000r. i § 12 ust. 3 rozporządzenia z dnia 23 września 2003 r., jeżeli organizacja ruchu ma charakter stały, organ zarządzający ruchem w terminie do 14 dni od dnia wprowadzenia organizacji ruchu, przeprowadza kontrole wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu.

Ustalono, że kontrole wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu nie były dokonywane przez Starostę z powodu braku stosownych zawiadomień ze strony jednostki wprowadzającej organizację ruchu o terminie jej wdrożenia.

Zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia z dnia 10 października 2000r. i § 12 ust. 5 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r. organ zarządzający ruchem przeprowadza co najmniej raz na 6 miesięcy kontrolę prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na drogach jemu podległych.

Zespół w składzie: Dyrektor PZD w Toruniu, Zastępca Naczelnika WKiT tut. Starostwa, Członek Zarządu Powiatu oraz Przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji w Toruniu, w kontrolowanym okresie dokonał 7 objazdów dróg (2003r. – 5, 2004r. – 1). Wizje lokalne nie objęły swoim zakresem wszystkich dróg powiatowych i gminnych, przez co nie został spełniony obowiązek przeprowadza co najmniej raz na 6 miesięcy kontroli organizacji ruchu każdej z dróg. Przeprowadzone oględziny skutkowały sporządzeniem protokołów z niniejszych czynności, w których podawane są informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach w organizacji ruchu. Brak opracowanego rocznego planu objazdów dróg wraz z niesystematycznymi kontrolami nie pozwala na prawidłowe wykonanie, funkcjonowanie i utrzymanie wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej

i dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na drogach podległych Staroście.

6. Działania organu zarządzającego ruchem dla poprawy jego bezpieczeństwa

Ustalono, iż Starosta otrzymał dwukrotnie od KMP w Toruniu zestawienie statystyczne zaistniałych zdarzeń w odniesieniu dla wszystkich dróg na terenie powiatu bez rozdzielenia na poszczególne kategorie dróg. Materiały te, które obejmują okresy od 1 stycznia 2003r. do 7 października 2003r. oraz od 1 stycznia 2005r. do 31 marca 2005r. zawierają informacje o dniu i godzinie zaistniałego zdarzenia oraz przyczynie jego powstania. Jednak brak podania dokładnego miejsca wypadku w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych (m.in. określenie nr drogi i jego kilometraża) oraz nie pozyskiwanie na bieżąco informacji, przy niesystematycznym przeprowadzaniu oględzin istniejącej organizacji ruchu powoduje, iż jednostka kontrolowana nie mogła dokonać odpowiednich analiz, dzięki którym podjęte działania przyczyniłby się do polepszenia stanu bezpieczeństwa ruchu na tych drogach.

Dla miasta Toruń i powiatu toruńskiego została powołana wspólna „Komisja Bezpieczeństwa i Porządku dla Miasta Toruń i Powiatu Toruńskiego”, której skład jest przedstawiony w załączniku nr 6 do protokołu. Jednym z wielu zadań zespołu jest poprawa bezpieczeństwa dzieci w ruchu drogowym, poprzez kształcenie uczniów w zakresie przepisów ruchu drogowego. W tym celu został opracowany program pn. „Bezpieczna droga do szkoły” oraz harmonogram jego realizacji na 2004r. i 2005r. (załączniki nr 7 i 8 do protokołu). Ponadto dla powiatu toruńskiego powołano siedem stałych Komisji Rady Powiatu Toruńskiego. Dwie z nich „Komisja Infrastruktury Komunalnej” i „Komisja Ładu, Porządku i Bezpieczeństwa Publicznego” w swoich planach pracy mają tematykę związaną z zagadnieniami ruchu i transportu drogowego. Skład niniejszych zespołów został ustalony Uchwałą Nr II/15/02 Rady Powiatu Toruńskiego z dnia 4 grudnia 2002r. (załączniku nr 9 do protokołu). W analizowanym okresie pierwsza z nich odbyła 18 posiedzeń, zaś druga 17.

II. Ocena kontrolowanej działalności wynikająca z ustaleń kontroli – uwagi i wnioski

Przeprowadzona kontrola wykazała, że jednostka kontrolowana w niepełnym zakresie realizowała zadania organu zarządzającego ruchem na drogach powiatowych i gminnych, wynikające z regulacji prawnych. Efektem takiego stanu są ujawnione nieprawidłowości, do których należy zaliczyć:

- a) zaewidencjonowanie opinii Starosty oraz projekty dotyczące dróg krajowych i wojewódzkich wraz z projektami zatwierdzonymi przez jednostkę kontrolowaną, a ponadto w prowadzonej ewidencji nie dla wszystkich projektów wpisano wymagane terminy,
- b) nie opracowanie stosownej dokumentacji dla zaakceptowanych wniosków dotyczących zmiany stałej organizacji,
- c) zatwierdzanie projektów organizacji ruchu postanowieniem lub w formie samej pieczętki z podpisem osoby upoważnionej,
- d) nie wszystkie zatwierdzone projekty stałej i czasowej organizacji ruchu spełniały warunki określone w rozporządzeniu z dnia 23 września 2003r.,
- e) nie określanie przez Starostę terminu, w którym powinna być wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu,

- f) brak powiadamiania Starosty przez jednostki wprowadzające organizację ruchu o tymczasowych ograniczeniach lub zakazach ruchu zgodnie z § 10 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r., oraz o terminie jej wprowadzenia w myśl § 12 ust.1 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r.,
- g) nie przeprowadzanie w terminie 14 dni od dnia wprowadzenia stałej organizacji ruchu, kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektów, stosownie do § 12 ust.3 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r.,
- h) brak przeprowadzania systematycznych kontroli określonych w § 12 ust. 5 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r.,
- i) błędy w istniejącej organizacji ruchu na skontrolowanych drogach powiatowych,
- j) brak bieżącego pozyskiwania informacji o zaistniałych zdarzeniach i ich dokładnym miejscu występowania na drogach powiatowych i gminnych, powoduje, że analizy istniejącej organizacji ruchu, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa i jego efektywności, prowadzone są w sposób niewystarczający.

Ponadto zaleca się:

- a) podjęcie działań w celu sporządzenia do dnia 10 maja 2007r projektów stałej organizacji ruchu dla dróg powiatowych i gminnych,
- b) zatwierdzanie projektów organizacji ruchu w formie pisma z podaniem informacji o:
 - jednostce składającej projekt do zatwierdzenia,
 - charakterze organizacji ruchu (stałej, zmiany stałej, czasowej),
 - kategorii i numerze drogi,
 - terminie, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu,
 - konieczności zawiadamiania przez jednostki wprowadzające organizację ruchu odpowiednich jednostek o jej wprowadzeniu, a w przypadku braku stosownego zawiadomienia, informację o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu,
 - przeprowadzeniu kontroli w terminie 14 dni od dnia wprowadzenia stałej organizacji ruchu,
 - uzyskanych opiniach,
- c) opracowanie map z aktualną numeracją dróg,
- d) egzekwowanie od podmiotów wprowadzających czasową organizację ruchu, sporządzania i przedstawienia do zatwierdzenia odpowiednich projektów organizacji ruchu, związanych z zajęciem pasa drogowego,
- e) sporządzenie corocznych planów kontroli wynikających z § 12 ust. 5 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r.,
- f) dołączanie w formie pisma opinii zarządu drogi i właściwego komendanta powiatowego Policji,
- g) zwiększenie zakresu zadań istniejących komisji lub powołanie nowej, w celu szczegółowego rozpatrzenia wniesionych opinii, wniosków lub wątpliwości związanych z projektem organizacji ruchu, gdyż taką możliwość daje przepis § 8 ust. 1 pkt.1 rozporządzenia z dnia 23 września 2003r.,
- h) opracowanie oraz wprowadzenie zasad powiadamiania przez jednostki wprowadzające tymczasowe ograniczenia lub zakazy ruchu organu zarządzającego ruchem na drogach,
- i) bieżące pozyskiwanie z Komendy Miejskiej Policji w Toruniu informacji o zdarzeniach drogowych z podaniem dokładnych miejscach i przyczynach zaistnienia zdarzeń ,
- j) opracowanie rankingu miejsc szczególnie niebezpiecznych na sieci dróg powiatowych i gminnych, w celu lepszej analizy istniejącej organizacji ruchu,

- k) zakup załączników nr 1 – 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz. U. Nr 220, poz. 2181),
- l) podczas kontroli określonej w § 12 ust. 5 rozporządzeniu z dnia 23 września 2003r. zwrócić szczególną uwagę na warunki widoczności przed wjazdami na skrzyżowania i przejazdy kolejowe, a także weryfikować pod tym względem lokalizację przystanków komunikacji publicznej i miejsc, na których odbywa się postój pojazdów,
- m) prowadzenie dalszych działań edukacyjno – informacyjnych wśród społeczeństwa.

Stwierdzone nieprawidłowości i zalecenia pokontrolne zostały przedstawione Panu Eugeniuszowi Lewandowskiemu – Staroście Toruńskiemu podczas omawiania ustaleń z kontroli.

Na tym protokół zakończono, sporządzając go w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla kierownika jednostki kontrolowanej i kontrolującego.

Kierownikowi jednostki kontrolowanej lub osobie posiadającej jego pisemne upoważnienie przysługuje przed podpisaniem protokołu z kontroli, prawo zgłoszenia Wojewodzie w terminie 14 dni od otrzymania protokołu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie stanu faktycznego i prawnego, ocen, uwag i wniosków zawartych w protokole z kontroli.

Kierownikowi jednostki kontrolowanej lub osobie posiadającej jego pisemne upoważnienie przysługuje prawo odmowy podpisania protokołu z kontroli i złożenia Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu pisemnego wyjaśnienia tej odmowy.

Kierownik jednostki kontrolowanej, któremu przekazano w protokole kontroli uwagi i wnioski, jest zobowiązany w terminie 30 dni od dnia otrzymania protokołu poinformować Wojewodę o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

Fakt przeprowadzenia kontroli wpisano do książki kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 5/2005.

Starosta Toruński

STAROSTA TORUŃSKI
dr Eugeniusz Lewandowski
STAROSTWO POWIATOWE
87-100 TORUŃ
ul. Szosa Chełmińska 30/32
tel./fax 660-83-00

**Wydział Rozwoju Regionalnego
Kujawsko – Pomorski Urząd Wojewódzki
w Bydgoszczy**

Inspektor Wojewódzki

Karol Moppert

Toruń, dnia 4.10.2005r.